

De PubliekIT Digitale Startfoto

Helderheid over digitale volwassenheid en bestuurlijke context bij gemeenten

Digitale ambities, wettelijke verplichtingen en verwachtingen bij gemeenten nemen toe, terwijl uitvoeringsvermogen en veranderkracht onder structurele druk staan. Wat in die dynamiek vaak ontbreekt, is een objectief en gedeeld referentiepunt: waar staat de gemeente digitaal, en binnen welke bestuurlijke context functioneren digitale keuzes en verantwoordelijkheden?

De Digitale Startfoto biedt een onafhankelijk en feitelijk beeld van de digitale volwassenheid van een gemeente. Niet vanuit techniek, projecten of ambities, maar vanuit de bestuurlijke vastlegging en de structurele samenhang waarbinnen digitale teams opereren.

Wat is de Digitale Startfoto

De Digitale Startfoto is een objectieve vaststelling van digitale volwassenheid over vijf samenhangende domeinen, gebaseerd op openbaar vastgestelde documenten met bestuurlijke relevantie. Zij maakt zichtbaar hoe digitale keuzes formeel zijn verankerd, waar governance en uitvoering elkaar versterken of begrenzen, en waar verwachtingen structureel niet aansluiten op de bestuurlijke realiteit. De Startfoto is de directe en methodologisch consistente toepassing van het in dit onderzoek ontwikkelde landelijke referentiekader en de bijbehorende methodiek. Zij beschrijft geen ideaalbeeld en introduceert geen ontwikkelrichting, maar legt de feitelijke bestuurlijke digitale context van de gemeente vast.

Waarom dit relevant is

Digitale volwassenheid krijgt pas bestuurlijke betekenis wanneer zij op een veilige, consistente en herleidbare manier wordt vastgelegd. Zolang die vaststelling ontbreekt, blijven beelden, verwachtingen en interpretaties naast elkaar bestaan zonder gedeeld referentiepunt. De Digitale Startfoto brengt hierin ordening door digitale volwassenheid vast te leggen zoals zij bestuurlijk aantoonbaar is verankerd. Niet om richting te geven of te verbeteren, maar om een feitelijk en gezamenlijk vertrekpunt te creëren voor gesprek tussen bestuur, directie en digitale leiding. Daarmee voorkomt de Digitale Startfoto dat interpretaties, ambities en aannames onbedoeld de plaats innemen van bestuurlijk vastgestelde realiteit.

Wat u ontvangt en hoe het wordt uitgevoerd

- Een uitgebreid visueel profiel van de digitale volwassenheid van uw gemeente, gebaseerd op vijf samenhangende domeinen (PDF)
- Inzicht in interne samenhang en structurele disbalans tussen deze domeinen, zonder normering of oordeel
- Expliciete bronverwijzingen naar de openbaar vastgelegde bestuurlijke documenten waarop de analyse is gebaseerd
- Plaatsing van het gemeentelijke profiel binnen herkenbare landelijke patronen en configuraties, zonder rangorde of benchmarking
- Feitelijke duiding van bestuurlijke randvoorwaarden, borging en structurele begrenzingen die uit het profiel naar voren komen

- Doorlooptijd: 3 weken
- Toelichting: presentatie en duiding (±1 uur)

Investing:

- Kleine gemeente: €7.500
- Middelgrote gemeente: €8.500
- Grote gemeente: €9.500

De differentiatie is gebaseerd op bestuurlijke omvang en complexiteit en sluit aan bij dezelfde schaalindeling als gehanteerd in het referentiekader: – < 30.000 inwoners– 30.000–150.000 inwoners– > 150.000 inwoners. (Op basis van CBS-cijfers per 1 januari 2025).

Wat dit niet is

De Digitale Startfoto is geen audit, geen beoordeling en geen ontwikkel- of verbeterinstrument.

Optionele add-on: Interne Digitale Validatie

Als verdiepend vervolg op een afgeronde Digitale Startfoto kan worden gekozen voor een Interne Digitale Validatie. Deze add-on spiegelt het bestuurlijk vastgelegde beeld aan interne documenten, programma's en governance-afspraken binnen de gemeente. De validatie maakt expliciet onderscheid tussen:

- Bestuurlijk geborgd;
- Intern georganiseerd maar (nog) niet bestuurlijk verankerd;
- Intentioneel maar ongeborgd.

De Interne Digitale Validatie leidt niet tot herwaardering, scorewijziging of advies. Zij is uitsluitend beschikbaar als vervolg op een afgeronde Digitale Startfoto en positioneert zich expliciet daaronder en ernaast. De Digitale Startfoto blijft in alle gevallen het primaire en leidende referentiepunt.

Afsluitend

De Digitale Startfoto is bedoeld als bestuurlijk veilig vertrekpunt voor reflectie en gesprek over digitale volwassenheid binnen gemeenten. Zij biedt geen oordeel en schrijft geen richting voor, maar maakt zichtbaar wat bestuurlijk is vastgelegd en wat het systeem op dat moment kan dragen.

Vanuit dat gedeelde beeld ontstaat ruimte voor realistische verwachtingen, zorgvuldige prioritering en een gelijkwaardig gesprek tussen bestuur, directie en digitale leiding. Niet om te versnellen of te normeren, maar om digitale volwassenheid bespreekbaar en hanteerbaar te maken binnen de bestuurlijke realiteit waarin gemeenten daadwerkelijk opereren.

PubliekIT B.V.

Onafhankelijk onderzoek en bestuurlijke duiding van digitale volwassenheid
Loosdrecht

www.publiekit.nl | Email: info@publiekit.nl | T: 06-43714172

Volledig referentiekader: www.publiekit.nl/referentiekader